

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 12. siječnja 2011

[[Video](#)]

Originalni nauk Katarine Genovske o čistilištu

Draga braćo i sestre!

Danas vam želim – nakon Katarine Sienske i Katarine Bolonjske – govoriti o još jednoj svetici koja nosi ime Katarina: riječ je o Katarini Genovskoj, koja je poznata nadasve po svojem viđenju čistilišta. Tekst koji opisuje njezin život i misao objavljen je u tome ligurijskom gradu 1551.; podijeljen je u tri dijela: Životopis, Dimostrazione et dechiaratione del purgatorio – poznatiji kao Rasprava – i Dijalog između duše i tijela(1). Na sastavljanju toga teksta posljednji je radio Katarinin ispovjednik, svećenik Cattaneo Marabotto.

Katarina se rodila u Genovi 1447. kao posljednja od petoro djece; već u najranijoj dobi ostala je bez oca, Giacomina Fieschija. Majka, Francesca di Negro, pružila je djeci temeljiti kršćanski odgoj, tako da je starija od dviju kćeri postala redovnica. U šesnaestoj godini Katarinu su dali za ženu Giulianu Adornu, čovjeku koji se, nakon raznih iskustava u trgovini i vojevanju na Bliskom istoku, vratio u Genovu da se oženi. Bračni život nije bio lak, također zbog muževog karaktera, koji se odao kocki. I sama se Katarina isprva predala svjetovnom životu u kojem, međutim, nije uspjela naći radost. Nakon deset godina takvog života u srce joj se uvukao duboki osjećaj praznine i gorčine.

Obraćanje je započelo 20. ožujka 1473., zahvaljujući jedinstvenom iskustvu. Otišavši jednom prilikom u crkvu Sv. Benedikta i samostan Gospe od Milosti, kako bi pristupila ispovjedi, i kleknuvši pred svećenika, "primila je – kako piše – ranu na srcu, od neizmjerne Božje ljubavi", s tako jasnim viđenjem svojih bijeda i svojih mana i, istodobno, Božje dobrote, da je gotovo od toga izgubila

svijest. Dirnuli su je u srce ta spoznaja same sebe, života koji je vodila i Božje dobrote. Iz toga iskustva se rodila odluka koja je usmjerila cio njezin život: "Ne dam se više svijetu, ne dam se više grijehu" (usp. Vita mirabile, 3rv). Katarina je tada pobjegla, ne dovršivši ispovijed. Vrativši se kući, ušla je u najskrovitiju odaju i dugo plakala. U tome trenutku je u duhu poučena molitvi i spoznala Božju neizmjernu ljubav prema njoj grešnici. Bilo je to duhovno iskustvo koje nije uspijevala izraziti riječima (usp. Vita mirabile, 4r). U toj joj se prigodi ukazao trpeći Isus, koji na sebi nosi križ, što je čest motiv u ikonografiji svete. Nekoliko dana kasnije vratila se k svećeniku da konačno izvrši dobru ispovijed. Tu je započeo onaj "život čišćenja" koji joj je, tijekom dugog razdoblja, dao kušati stalnu bol zbog počinjenih grijeha i potaknuo je da si nameće pokore i žrtve da pokaže Bogu svoju ljubav.

Na tome putu, Katarina se sve više približavala Gospodinu, sve dok nije ušla u ono što je ona nazvala "ujedinjenim životom", to jest odnosom dubokog jedinstva s njim. U Životopisu piše da je njezin život vodila i da ju je u duhu poučavala sama slatka ljubav Boga, koji joj je davao sve što je trebala. Katarina se tako potpuno predala u Gospodinove ruke da je živjela, gotovo dvadeset i pet godina – kao što ona sama piše – "bez posredovanja bilo kojeg stvorenja, samo me Bog poučavao i vodio" (Životopis, 117r-118r), jačana prije svega stalnom molitvom i svetom pričešću koju je primala svakoga dana, što je bilo sasvim neuobičajeno u njezino doba. Tek će joj mnogo godina kasnije Gospodin dati svećenika koji će se brinuti za njezinu dušu.

Katarina se uvijek uporno protivila povjeravati i javno govoriti o svojem iskustvu mističnog zajedništva s Bogom, prije svega zbog duboke poniznosti koju je osjećala pred Gospodinovom milošću. Samo Njemu u slavu i zato da može koristiti duhovnom putu drugih odlučila je ispriповjediti ono što joj se zbivalo u duši, počevši od trenutka njezina obraćenja, koji je njezino izvorno i temeljno iskustvo. Mjesto njezina mističnog uzdizanja bila je bolnica u Pammatoneu, najveći bolnički kompleks u Genovi, kojeg je vodila i čiji je bila pokretač. Ondje se oko nje oblikovala skupina sljedbenika, učenika i suradnika, koje je privukao njezin vjerski život i njezina ljubav. Sam njezin suprug, Giuliano Adorno, bio je time oduševljen u tolikoj mjeri da je prekinuo sa svojim raskalašenim životom, postao franjevački trećoredac i preselio se u bolnicu da pomaže supruzi. Katarina je dvorila bolesne sve do završetka svoga zemaljskog života, 15. rujna 1510. Od obraćenja do smrti nije bilo izvanrednih događaja, ali dva su elementa karakterizirala cio njezin život: s jedne strane mistično iskustvo, duboko jedinstvo s Bogom, koje je doživljavala kao zaručničku vezu i, s druge, pomaganje bolesnima, organiziranje bolnice, služenje bližnjemu, osobito najpotrebitijima i napuštenima. Ta dva pola – Bog i bližnji – potpuno su ispunila njezin život, proveden praktički unutar zidova bolnice.

Dragi prijatelji, ne smijemo zaboraviti da što više ljubimo Boga i što smo ustrajni u molitvi, toliko ćemo više uspjeti doista ljubiti one koji nas okružuju, koji su nam blizu, jer ćemo biti kadri vidjeti u svakoj osobi lice Gospodina, koji ljubi bez granica i razlika. Mistika ne stvara distancu od drugoga, ne stvara apstraktni život, već radije približava drugome, jer se počinje gledati i djelovati Božjim očima i srcem.

Katarinina misao o čistilištu, po kojoj je osobito poznata, sažeta je u posljednja dva dijela knjige koju smo na početku spomenuli: Raspravi o čistilištu i Dijalogu između duše i tijela. Važno je primijetiti da Katarina, u svojem mističnom iskustvu, nije nikada imala posebne objave o čistilištu i o dušama koje se ondje čiste. Ipak, u spisima nadahnutima na našoj svetici postoji središnji element i način na koji ga ona opisuje ima originalne značajke u odnosu na njezino doba. Prvo originalno obilježje odnosi se na "mjesto" čišćenja duša. U njezino doba ono se prikazivalo u prvom redu uz pomoć slika vezanih uz prostor: imalo se pred očima određeni prostor gdje bi se nalazilo čistilište.

Kod Katarine, međutim, čistilište nije predstavljeno kao neki predio u utrobi zemlje: to nije izvanjska, već unutarnja vatra. To je čistilište: unutarnji plamen. Svetica govori o putu čišćenja duše koji vodi prema punom zajedništvu s Bogom, polazeći od vlastitog iskustva duboke boli zbog počinjenih grijeha, u usporedbi s Božjom beskrajnom ljubavlju (usp. *Vita mirabile*, 171v). Čuli smo kako je u času obraćenja, u kojem je iznenada osjetila Božju dobrotu, Katarina oćutjela beskrajnu distancu vlastitog života od te dobrote i plamena koji gori u njoj. A to je plamen koji čisti, to je unutarnji plamen čistilišta. I ovdje postoji originalna crta u odnosu na misao njezina doba. Naime, naša svetica ne polazi od prekogrobnog života da opiše muke čistilišta – kao što je to bilo uobičajeno u to doba a možda i danas – da bi zatim pokazala put čišćenja ili obraćenja, već polazi od vlastitog duhovnog iskustva svoga života na putu prema vječnosti. Duša – kaže Katarina – kada dođe pred Boga još je uvijek vezana uz želje i kaznu koju je zaslužila grijehom i to joj onemogućuje uživati blaženo gledanje Boga. Katarina kaže da je Bog tako čist i svet da duša okaljana grijehom ne može boraviti u prisutnosti Božjeg veličanstva (usp. *Vita mirabile*, 177r). Osjetimo i mi koliko smo daleko, koliko smo ispunjeni tolikim stvarima, tako da ne možemo vidjeti Boga. Duša je svjesna Božje beskrajne ljubavi i savršene pravednosti i, kao posljedica toga, trpi jer nije odgovorila na ispravan i potpun način na tu ljubav i upravo sama ljubav prema Bogu postaje plamen, sama je ljubav čisti od njezinih natruha grijeha.

Kod Katarine se opaža prisutnost teoloških i mističnih izvora iz kojih je bilo uobičajeno crpiti u njezino doba. Tu se osobito nalazi slika – tipična za Dionizija Areopagitu – zlatne niti koja povezuje ljudsko srce sa samim Bogom. Kada je Bog očistio čovjeka, on ga veže s vrlo tankim zlatnom niti, koja je njegova ljubav i privlači ga k sebi tako snažnom ljubavlju da čovjek ostaje kao "savladan i pobijeđen i sav izvan sebe". Tako čovjekovo srce postaje preplavljeno Božjom ljubavlju, on postaje jedina vodilja, jedini pokretač njegova života (usp. *Vita mirabile*, 246rv). Tu situaciju uzdizanja prema Bogu i napuštanja njegove volje, izraženu u slici niti, Katarina koristi da izrazi djelovanje Božjeg svjetla na duše u čistilištu, svjetla koje je čisti i uzdiže prema sjaju Božjih blistavih zraka (usp. *Vita mirabile*, 179r).

Dragi prijatelji, sveti, u svojem iskustvu jedinstva s Bogom, postižu neko tako duboko "spoznanje" Božjih otajstava, u kojem se ljubav i spoznaja toliko međusobno prožimaju da pomažu samim teolozima u njihovu znanstvenom radu, to je ona *intelligentia fidei*, *intelligentia otajstava* vjere, stvarno produbljivanje otajstava, na primjer što je čistilište.

Sveta nas Katarina svojim životom uči da što više ljubimo Boga i ulazimo u prisnost s njim u molitvi, toliko se on više daje spoznati i užiti u našem srcu plamenom svoje ljubavi. Kada piše o čistilištu, svetica nas podsjeća na temeljnu istinu vjere koja postaje za nas poziv da molimo za pokojne da uzmognu prispjeti blaženom gledanju Boga u općinstvu svetih (usp. Katekizam Katoličke Crkve, 1032). Usto, ponizno, vjerno i velikodušno služenje koje je svetica pružala tijekom cijelog svog života u bolnici u Pammatoeu je svijetli primjer ljubavi za sve i posebni poticaj za žene koje daju temeljni doprinos društvu i Crkvi svojim dragocjenim djelovanjem, obogaćeno njihovom tankoćutnošću i pažnjom prema najsiromašnijima i najpotrebitijima. Hvala!

(1) usp. Libro de la Vita mirabile et dottrina santa, de la beata Caterinetta da Genoa. Nel quale si contiene una utile et catholica dimostrazione et dechiaratione del purgatorio, Genova 1551.

© Copyright 2011 - Libreria Editrice Vaticana

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana